

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 363/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Z. Z., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jej bližšie neoznačených práv v konaniach vedených Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 2 T 9/2010 a sp. zn. 3 T 56/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2010 doručená sťažnosť Z. Z., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich bližšie neoznačených práv v konaniach vedených Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 2 T 9/2010 a sp. zn. 3 T 56/2010.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka uviedla:

„Týmto podávam podnet v ktorom namietam porušenie svojích základných práv a slobôd, vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovateľ musí byť pred ústavným súdom povinne zastúpený advokátom. Pretože som v súčasnej dobe vo väzbe a nemám v trestných veciach súdom (OS BA II.) ustanoveného obhajcu, rozhodla som sa, že sťažnosť podám sama a preto žiadam v prílohe ústavný súd, aby mi bol advokát ustanovený.

Návrh rozhodnutia:

1) V trestnej veci 2T/9/2010 – Rozhodnutie pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por.

2) V trestnej veci 2T/9/2010 – Vyhovie žiadosti o prepustenie z väzby pre porušenie ustanovení § 73 ods. 4, 79 ods. 2, § 567c ods. 2 a § 238 ods. 3 Trestného poriadku.

3) V trestnej veci 3T/56/2010 – Rozhodnutie pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy:

1) Dňa 7. 1. 2010 som bola vzatá do väzby. Vo svojich žiadostiach a sťažnostiach o prepustenie z väzby som žiadala o preštudovanie spisov z dôvodov, že som bola osoba ušlá a v čase, keď som zo Slovenska ušla sa viedlo proti mojej osobe vyšetrovanie. Podávala som návrhy podľa § 362 Tr. por.

Dňa 17. 6. 2010 mi bolo umožnené nazrieť do spisu a v ten deň mi bolo doručené a tiež založené do spisu opatrenie o ustanovení obhajcu zo dňa 18. 5. 2009 podľa § 37 ods. 1 písm. e) Tr. por. pod č. 1 Pv 523/07. Toto opatrenie nepatrí do spisu 2T/9/2010 ale do spisu 3T/56/2010, na čo som aj prokurátora aj predsedu senátu upozornila. Opakovane som žiadala o opatrenie o ustanovenie obhajcu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Tr. por. Nikdy mi nebolo doručené, pretože nebolo Okresným súdom BA II. do 23. 6. 2010 vydané a nebol mi ustanovený žiadny obhajca. Dňa 3. 5. 2010 bola okresným prokurátorom podaná obžaloba. Ja som však nemala ani ustanoveného ani zvoleného obhajcu.

Dňa 14. 4. 2010 mi bola doručená listina – zmena právnej kvalifikácie (spisy boli uzavreté v októbri 2009), vydaná okresným prokurátorom JUDr. S. Ch. Nemala som ustanoveného (ani zvoleného) obhajcu, bol porušený 234 ods. 2

Obžaloba nie je podaná s ustanoveniami Trestného poriadku zabezpečujúcich práva obhajoby. Pri podaní obžaloby boli porušené ustanovenia § 234 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 235c, § 238 ods. 1, ods. 2, § 195, § 243 ods. 2 Tr. por.

Okresný súd Bratislava II. dňa 13. 7. 2010 rozhodol pri predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. k).

Boli porušené ustanovenia Piateho oddielu Trestného poriadku.

Konanie proti ušlému – opatrenie vydané na začatie konania proti ušlému dňa 26. 3. 2009.

- opatrenie vydané na ukončenie konania proti ušlému dňa 15. 1. 2010.

- porušenie § 359 Tr. por.

- porušenie § 361 ods. 1 Tr. por.

- porušenie § 362 Tr. por.

Ďalej porušenie ustanovenie § 37 ods. 1 písm. e) Tr. por.

Porušenie § 37 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Porušenie § 234 ods. 2 – prvá veta

Obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie...

2) Žiadosti podané 15. 3. 2010, 1. 4. 2010, 1. 7. 2010, 21. 8. 2010 ohľadom prepustenia z väzby pre porušenie § 73 ods. 4, § 79 ods. 2, § 567c ods. 2, § 238 ods. 3 Tr. por. nikdy neboli OS BA II. riešené. Dňa 28. 5. 2010 som podala opätovne žiadosť o prepustenie z väzby z dôvodov porušenia § 567c ods. 2 Tr. por. Dňa 23. 6. 2010 mi na neverejnom zasadnutí táto žiadosť bola zamietnutá, na čo som na pojednávaní podala sťažnosť. Moju sťažnosť Krajský súd v Bratislave zamietol spôsobom, ktorý je nejasný dňa 30. 6. 2010. Som presvedčená, že Krajský súd v Bratislave rozhodol v rozpore s ustanovením § 567c ods. 2 Tr. por. Dňa 13. 7. 2010 sa konalo verejné zasadnutie, na ktorom sa nerozhodovalo o mojej väzbe, čím bolo porušené ustanovenie § 238 ods. 3 Tr. por...

3) V trestnej veci 3T/56/2010 nebolo vydané rozhodnutie resp. opatrenie podľa § 358 ods. 1 Tr. por. Bol ustanovený obhajca v konaní proti ušlému podľa § 37 ods. 1 písm. e) Tr. por. dňa 18. 5. 2009. Bolo porušené ustanovenie § 361 ods. 1 Tr. por., § 362 Tr. por. nemám ustanoveného obhajcu podľa § 37 ods. 1 písm. a) Tr. por. počas celej doby, čo som vo väzbe. Porušenie § 234 ods. 2 prvá veta Obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre

ktorý sa vznieslo obvinenie. Porušenie § 234 Tr. por., § 235c Tr. por., 238 ods. 1, ods. 2 Tr. por., § 243 Tr. por...

Nakoľko počas celej doby, čo som vo väzbe (sedem mesiacov a tri týždne) som nemala ustanoveného obhajcu, alebo ustanovení obhajcovia obhajobu odmietli, žiadam Vás, aby ste moju sťažnosť preverili z dôvodu osobitného zreteľa. Písala som sťažnosti na Krajskú prokuratúru v Bratislave, Generálnu prokuratúru SR, ale žiadosti, sťažnosti a návrhy boli buď zamietnuté alebo ignorované.“

Sťažnosť sťažovateľky neobsahovala návrh rozhodnutia (petit) takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci. Sťažovateľka v sťažnosti neoznačila základné práva a slobody, ktoré mali byť v uvedených konaniach porušené, nepripojila kópie rozhodnutí, ktorými boli jej práva porušené, a k sťažnosti nepripojila splnomocnenie pre konkrétneho advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd 17. septembra 2010 vyzval sťažovateľku, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy doplnila svoje podanie o chýbajúce náležitosti. Ústavný súd zároveň sťažovateľku poučil, že ak na výzvu ústavného súdu v určenej lehote nezareaguje a svoje podanie nedoplní o chýbajúce náležitosti, ústavný súd jeho podanie odmietne podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podstatou sťažnosti sťažovateľky je zrejme namietané porušenie jej práva na obhajobu v súvislosti neustanovením obhajcu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 2 T 9/2010, ako aj v súvislosti s neposkytnutím primeraného času na prípravu obhajoby, resp. preštudovanie spisu vo veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 3 T 56/2010.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu ku všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné

prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať. Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku sa prieskumná právomoc odvolacieho súdu vzťahuje nielen na zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby.

Podľa § 371 ods. 1) písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľky po podaní obžaloby, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou

jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania. Sťažovateľka teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nej má možnosť účinným spôsobom uplatniť svoje námietky uvedené v sťažnosti pred všeobecnými súdmi, a preto ústavný súd jej sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na to, že sťažnosť sťažovateľky ani po jej doplnení neobsahovala všetky náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré sú predpísané v § 20 a v § 50 zákona o ústavnom súde, a preto ju bolo možné odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010